

Raadsvoorstel

Griffiersnummer:	B15
Onderwerp:	Aandeel in opvang van vluchtelingen
Datum B&W-vergadering:	1 maart 2016
Datum raadsvergadering:	31 maart 2016
Datum carrousel:	nvt
Portefeuillehouder:	M. Slinkman
Ambtenaar:	M.L.T. van den Berg
Telefoonnummer:	024 3013557
e-mailadres:	M.v.d.Berg@bergendal.nl
Zaaknummer:	Z-16-36240
Documentnummer:	VB/Raad/16/00233

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

Om als gemeenteraad de bereidheid om vluchtelingen op te vangen te bespreken en op basis van de uitkomst van het debat de vervolgstappen te bepalen.

1. Inleiding

Het Rijk en de VNG hebben een Bestuursakkoord Verhoogde Instroom Asielzoekers gesloten. Daarin is afgesproken dat er in 2016 in Gelderland 4.000 nieuwe noodopvangplekken worden gecreëerd, naast de al bestaande locaties. Van iedere gemeente wordt verwacht een bijdrage te leveren aan het realiseren van de gemaakte afspraken uit het bestuursakkoord.

De inwoners van onze gemeente hebben tussen 18 december 2015 en 17 januari 2016 de mogelijkheid gekregen om op de gemeentelijke website hun mening te geven over de eventuele huisvesting van vluchtelingen in Berg en Dal. Daarbij heeft de gemeente aangegeven achter de opvang van vluchtelingen te staan. Het gemeentebestuur weegt de mening van de inwoners die gereageerd hebben, mee in een besluit over opvang in onze gemeente. De resultaten van de peiling geven goede informatie over de zorgen die inwoners hebben en de argumenten, voor en tegen, die onze inwoners hanteren.

2. Beoogd effect

De gemeenteraad spreekt zich uit of de bereidheid bestaat om vluchtelingen op te vangen. Afhankelijk van de uitkomst kan dan al of niet gezocht gaan worden naar een geschikte locatie voor noodopvang van vluchtelingen.

3. Argumenten

Leeswijzer:

- 1) Beschrijving van de wijze waarop vluchtelingen in Nederland worden opgevangen;
- 2) Toelichting op de afspraken uit het Bestuursakkoord Verhoogde Instroom Asielzoekers;
- 3) Stand van zaken rondom de huisvesting van vluchtelingen in Gelderland;

- 4) Presentatie van de resultaten van de peiling;
- 5) Voorstel.

1. Opvang van vluchtelingen in Nederland

1.1 Beschrijving procedure huisvesting asielzoekers

Op basis van internationale verdragen biedt Nederland onderdak aan mensen die in hun eigen land gevaar lopen. Een vreemdeling meldt zich met een asielaanvraag bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en gaat na registratie naar een opvanglocatie. Op de opvanglocaties vinden onderzoeken, zoals identiteits- en documentenonderzoek plaats. Als de IND vaststelt dat een asielzoeker inderdaad bescherming nodig heeft, dan krijgt hij/zij een verblijfsvergunning voor 5 jaren.

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) koppelt deze vergunninghouder (ook wel statushouder genoemd) aan een bepaalde gemeente. Elke gemeente krijgt elk half jaar een taakstelling opgelegd van het aantal te huisvesten vergunninghouders. Om passende woonruimte te vinden maakt de gemeente veelal afspraken met een corporatie over het aanbieden van voldoende geschikte vrijkomende sociale huurwoningen. De vergunninghouders worden na de vestiging in een woning enkele maanden begeleid door Vluchtelingenwerk, er volgt een inburgeringscursus en eventuele kinderen gaan eerst naar een aparte schakelklas. Daarna worden de vluchtelingen geacht om zelfstandig te kunnen functioneren in de maatschappij.

Het hierboven beschreven systeem van huisvesting heeft jarenlang naar behoren gefunctioneerd, tot de plotselinge hoge instroom van asielzoekers vorig jaar. Hierdoor werden nieuwe vormen van opvang nodig, welke hieronder worden beschreven.

1.2 Opvang asielzoekers

1.2.1. Crisisnoodopvang

Locaties (sporthallen e.d.) primair onder verantwoordelijkheid van gemeenten, die normaal voor incidenten, rampen of crises worden gebruikt door bevolkingszorg. Deze zijn bedoeld voor in beginsel 72 uur, waarna de vluchtelingen kunnen doorstromen naar andere opvangmogelijkheden. Sporthal Heuvelland is een dergelijke crisisnoodopvanglocatie.

1.2.2. Noodopvang

Hallen en locaties voor paviljoens voor de duur van minimaal drie maanden met een opvangcapaciteit voor tussen de 100 en 500 bewoners.

1.2.3. Reguliere opvang

Een asielzoekerscentrum (azc) dat door het COA wordt geëxploiteerd voor een termijn vanaf twee jaar met een opvangcapaciteit van 300 tot 1500+ personen. De reguliere opvang is nog op te splitsen in langdurige opvang (tot 30 jaar) en tijdelijke opvanglocaties (tot 5 jaar).

1.3 Huisvesting vergunninghouders

1.3.1. Gemeentelijk versnellingsarrangement (gva)

Via het gva kunnen gemeenten niet-reguliere woonruimte, zoals huisjes op een vakantiepark, inzetten voor de tijdelijke huisvesting van vergunninghouders, totdat definitieve plaatsing in de gemeente mogelijk is.

1.3.2. Sobere huisvesting

Bijvoorbeeld leegstaande kantoorgebouwen of wooncontainers

1.3.3. Sociale huurwoning

Een vrijkomende huurwoning wordt verhuurd aan een vergunninghouder.

2. *Bestuursakkoord Verhoogde Instroom Asielzoekers*

Op 27 november 2015 is tussen het Rijk en de VNG het Bestuursakkoord Verhoogde Instroom Asielzoekers gesloten. De afspraken beperken zich niet alleen tot opvang en huisvesting, maar hebben ook betrekking op maatschappelijke begeleiding, financiering en organisatie.

Voor opvang en huisvesting zijn de meest relevante afspraken:

- 1) Voor 1 januari 2016 realisatie van minimaal 500 extra noodopvangplaatsen per veiligheidsregio voor de komende 3 tot 6 maanden. Voor Gelderland betekent dit 1.500 extra plaatsen;
- 2) Voor 1 februari 2016 is de planvorming gereed om 2.500 extra opvangplekken per provincie te creëren voor een periode van minimaal 1 jaar. De regie van de aanpak per provincie ligt bij de Commissaris van de Koning (CdK). Afstemming vindt plaats via een provinciale regietafel, met daarbij de CdK en gedeputeerde, de voorzitters van de Veiligheidsregio's en het COA.

Het bestuursakkoord gaat ervan uit dat elke gemeente een bijdrage levert aan het realiseren van de gemaakte afspraken.

Door het aantal noodopvanglocaties uit te breiden denkt het COA het gebruik van crisisnoodopvanglocaties te beperken. De noodopvanglocaties zijn nodig, tot er voldoende reguliere opvangcapaciteit beschikbaar komt in de vorm van enkele grote provinciale locaties.

3. *Stand van zaken Bestuursakkoord in Gelderland op 1 februari 2016*

Er is sinds 19 november 2015 één noodopvanglocatie gerealiseerd in de Achterhoek met 225 plaatsen. Het is dus niet gelukt om de 1.500 extra noodopvangplaatsen te realiseren voor 1 januari 2016. Omdat de instroom in de winter lager uitviel, is inzet van crisisnoodopvang echter niet nodig gebleken. Omdat de instroom weer toe kan nemen is het volgens de CdK alsnog gewenst dat de opvanglocaties per veiligheidsregio op korte termijn worden gerealiseerd.

Verder zijn er bestuurlijke akkoorden gesloten met gemeenten voor meerdere locaties met een totale capaciteit van minimaal 2.150 personen. Voor een aantal van deze locaties lopen nog haalbaarheidsstudies. Verder vinden er nog gesprekken plaats tussen het COA en meerdere gemeenten over potentiële locaties. Gelet op de weerstand die in veel gemeenten bestaat tegen grootschalige opvang heeft de CdK alle gemeenten opgeroepen hun bijdrage te leveren aan kleinschaliger opvang van 300 tot 600 plaatsen.

De CdK verwacht dat de benodigde aantallen uit het Bestuursakkoord worden gerealiseerd, al is het met vertraging. Zorgvuldigheid en communicatie gaan volgens hem echter voor snelheid.

4. *Presentatie van de resultaten van de peiling over de opvang van vluchtelingen*

In totaal zijn maar liefst 499 reacties (inclusief 4 schriftelijke) binnengekomen op het verzoek van de gemeente om mee te denken over de opvang van vluchtelingen. De ingediende reacties lopen uiteen van een duidelijke afwijzing van de komst van vluchtelingen tot een enthousiast welkom aan vluchtelingen.

Om de reacties goed te kunnen duiden zijn alle reacties gecodeerd, waarbij onderscheid is gemaakt in vier categorieën, te weten:

- 1) 143 reacties voor de komst van vluchtelingen;
  - 2) 140 reacties voor de komst van vluchtelingen, mits voldaan wordt aan een of meerdere voorwaarden;
  - 3) 188 reacties tegen de komst van vluchtelingen;
  - 4) 15 reacties tegen de komst van vluchtelingen. Als de vluchtelingen alsnog komen dan enkel onder enkele voorwaarden;
- 13 reacties zijn niet van toepassing, omdat de inzenders niet in Berg en Dal wonen, of omdat de reacties ergens anders over gingen of niet (correct) waren ingevuld.

Bedacht moet worden dat er geen sprake is van een representatieve enquête. Er kan dan ook niet zomaar worden geconcludeerd dat een meerderheid van de inwoners voor de komst van vluchtelingen is. Wel keren enkele voorwaarden opvallend vaak terug in de reacties. Het betreft de voorkeur voor de opvang van een relatief klein aantal vluchtelingen, gerelateerd aan de omvang van de eigen bevolking. Het spreiden van vluchtelingen over de gemeente in plaats van concentreren op een locatie. Een voorkeur voor de komst van gezinnen boven alleenstaande jongemannen en het waarborgen van de openbare orde en veiligheid. Daarnaast spreken veel mensen de wens uit om betrokken te worden bij het proces tot huisvesting en om goed geïnformeerd te worden.

5. Voorstel

De opvang van vluchtelingen door het creëren van 4.000 extra noodopvangplaatsen in Gelderland dit jaar is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Gelderse gemeenten. Ondanks de inspanningen van de gemeenten zijn de benodigde 4.000 noodopvangplaatsen in Gelderland nog niet gerealiseerd of in voorbereiding.

Wij stellen u voor zich als raad uit te spreken of u de bereidheid hebt om tot opvang van vluchtelingen in onze gemeente over te gaan

4. Kanttekening

Het COA wil uit oogpunt van financiële doelmatigheid en beheersbaarheid zo min mogelijk kleine locaties. De minimumaantallen per locatie zijn in de loop der tijd door het COA naar beneden bijgesteld, maar bedragen momenteel nog altijd 300 personen, als de locatie wordt geëxploiteerd door het COA. Als derden de exploitatie (verbouwing, inrichting, beheer) voor hun rekening nemen, zijn kleinere aantallen mogelijk.

Het kan dus zijn dat een eventuele geschikte noodopvanglocatie door het COA zal worden afgewezen op basis van een te kleine omvang.

5. Financiële onderbouwing

Niet van toepassing.

6. Communicatie

Er wordt momenteel een communicatieplan opgesteld om de communicatie rond een eventuele noodopvanglocatie goed te organiseren.

Burgemeester en wethouders van Berg en Dal,

De secretaris,
J.W. Looijen

De burgemeester,
mr. M. Slinkman

Bijlagen digitaal ter inzage

Ambtsbericht Commissaris der Koning d.d. 1 februari 2016 over de voortgang van de opvang van vluchtelingen in Gelderland.

Bijlage ter inzage griffier

De raad van de gemeente Berg en Dal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 maart 2016;

overwegende dat:

- het Rijk en de VNG een Bestuursakkoord Verhoogde Instroom Asielzoekers gesloten hebben, waarin is afgesproken dat er in 2016 in Gelderland 4.000 nieuwe noodopvangplekken worden gecreëerd;
- de gemeenteraad het als een morele plicht ziet om medewerking te verlenen aan de opvang van vluchtelingen;
- een voorkeur bestaat voor tijdelijke kleinschalige reguliere opvang, die op basis van kosten en haalbaarheid al dan niet gespreid over de gemeente zou kunnen worden gerealiseerd;
- deze opvang kan gaan tot een aantal van 300 vluchtelingen;
- een solide huisvesting gaat boven een opvang in tenten;
- de mogelijkheid onderzocht wordt om als gemeente Berg en Dal alleen opvang van Statushouders te realiseren, meer dan de opgelegde aantallen.

b e s l u i t :

1. In principe bereid 300 vluchtelingen op te vangen in de gemeente Berg en Dal;
2. Op basis van de richtinggevende voorwaarden zoals geformuleerd in de raadsvergadering, het college de ruimte te geven meerdere scenario's uit te werken, te beginnen met een brief aan het COA waarin de mogelijkheden en grenzen van de raad en college worden geschetst;
3. Zorg te blijven dragen voor een open en transparant proces en daarbij inwoners en gemeenteraad maximaal te betrekken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Berg en Dal op 31 maart 2016.

De raadsgriffier,

De voorzitter,

J.A.M. van Workum

mr. M. Slinkman